

Modelowanie systemów dynamicznych

Krzysztof Wesołowski,
grupa, 11:00, s. 317c
Prowadzący: dr inż. Adam Piłat
Data odbycia zajęć: 12 X 2009

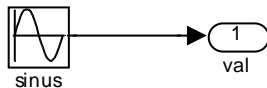
Sprawozdanie numer 2

Część I – podsumowanie zajęć.

Zajęcia służyły głównie zapoznaniu się z Simulinkiem, sposobem jego działania oraz różnymi sposobami jego obsługi. Aby nie powtarzać w sprawozdaniu prostych układów bloków wraz z Scopem zmienimy trochę podejście. Ręczne przełączanie się do workspace w celu analizy wyników również nie należy do najefektywniejszych sposobów pracy. W związku z tym poza zachowaniem narzuconej zawartości mocno skupiłem się na integracji Simulinka i Matlaba za pomocą komend wywoływanych z konsoli/m-pliku.

Generowanie funkcji i porównanie metod rozwiązywania.

Simulink 1 – Porównywanie rozwiązań w zależności od step size.

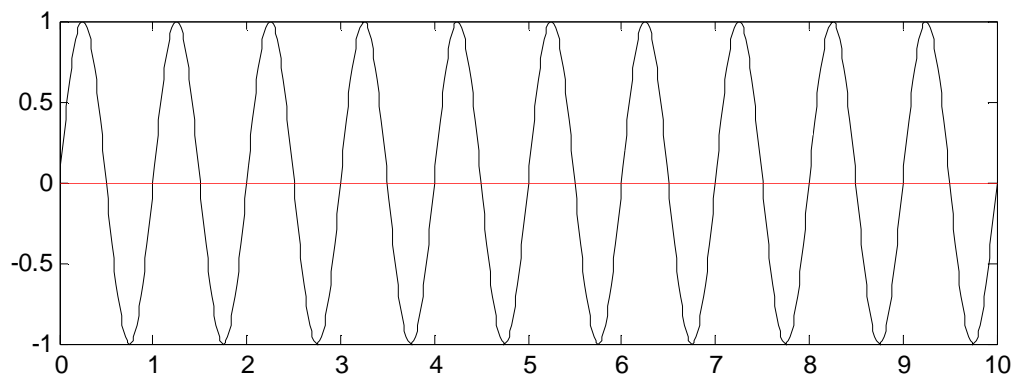
```
function [] = porownanie(step)

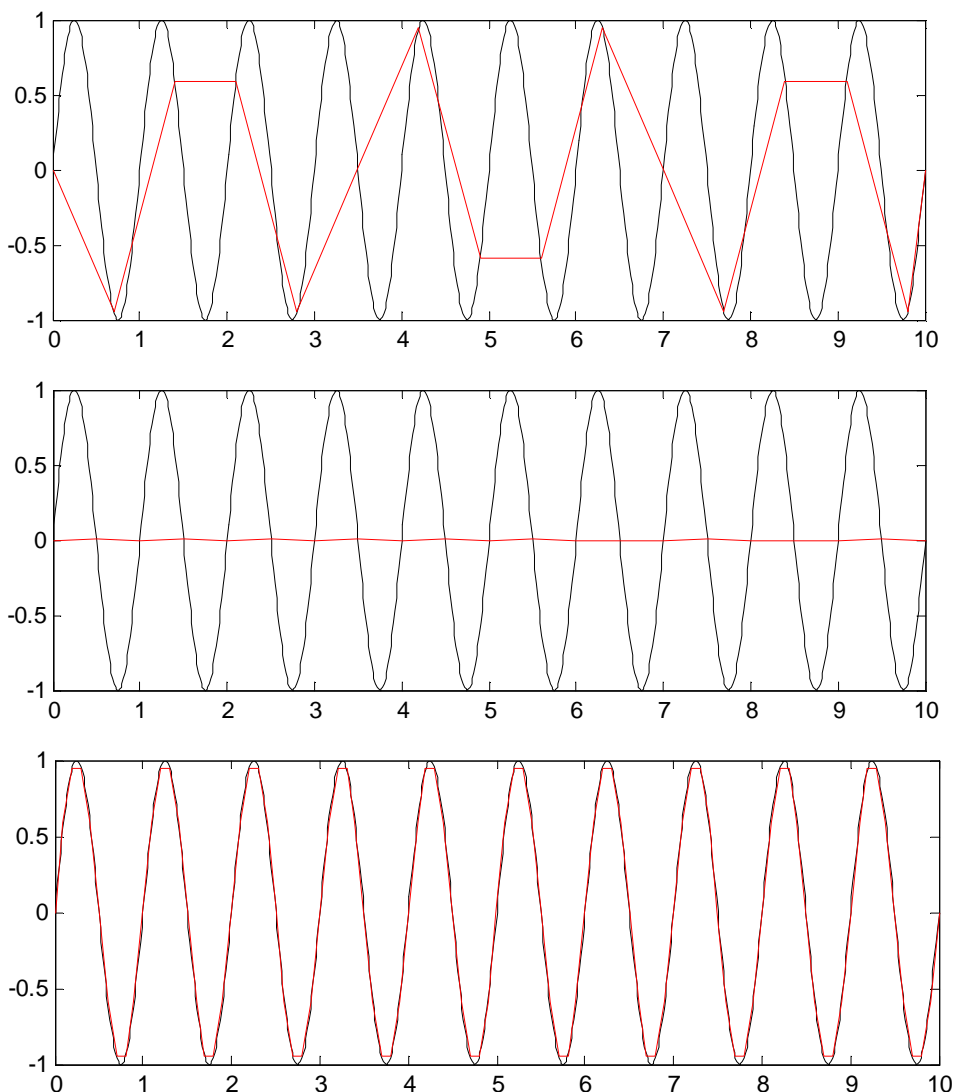
[idealny_t,null,idealny_x]=sim('model_01',[],SIMSET('MaxStep',1/64));
[symulowany_t,null,symulowany_x]=sim('model_01',[],SIMSET('MaxStep',step));
plot(idealny_t,idealny_x,'k',symulowany_t,symulowany_x,'r');

end
```

Poniżej kilka wywołań funkcji porowanie, dla wartości step= odpowiednio 1, 0.7, 0.5, 0.1

Za idealny przebieg przyjęto step=1/64.

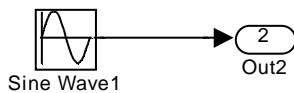
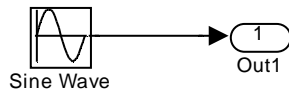
Widać jak ważne jest dobranie kroku do dynamiki obiektu. Za stosunkowo empiryczna wartość wymaganego step'a przyjmuje się $1/32$ lub $1/64$ wartości okresu.

Wymiana danych simulink<->Matlab

Matlab->Simulink	Simulink->Matlab
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmienne globalne bieżącego workspace – można po prostu używać ich nazw w modelu, muszą być ustawione przed symulacją. 2. Parametry symulacji ustawiane za pomocą polecenia <code>simset</code> podanego, jako argument do <code>sim</code> (przy programowym wywołaniu symulacji). 3. Każdy model w wielu sytuacjach (np. <code>on load</code>, <code>on run</code> etc.) może uruchamiać zadany kod matlaba przygotowując sobie zmienne z pkt 1. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis poprzez obiekt Scope (w ustawieniach) 2. Zapis poprzez bloczek To Workspace (tylko nowsze wersje, bardziej intuicyjny) 3. Zapis poprzez porty wyjściowe i programowa realizacje (<code>[t,x,y]=sim(...)</code>).

Krzywe Lissajous

Simulink 2 - Lissajous


```
function [] = Lissajous(freq1, phase1, freq2, phase2)
```

```
assignin('base','first_freq',freq1);  
assignin('base','first_phase',phase1);  
assignin('base','second_freq',freq2);  
assignin('base','second_phase',phase2);
```

```
[t,null,x1,x2]=sim('model_02');
```

```
plot(x1,x2);  
end
```

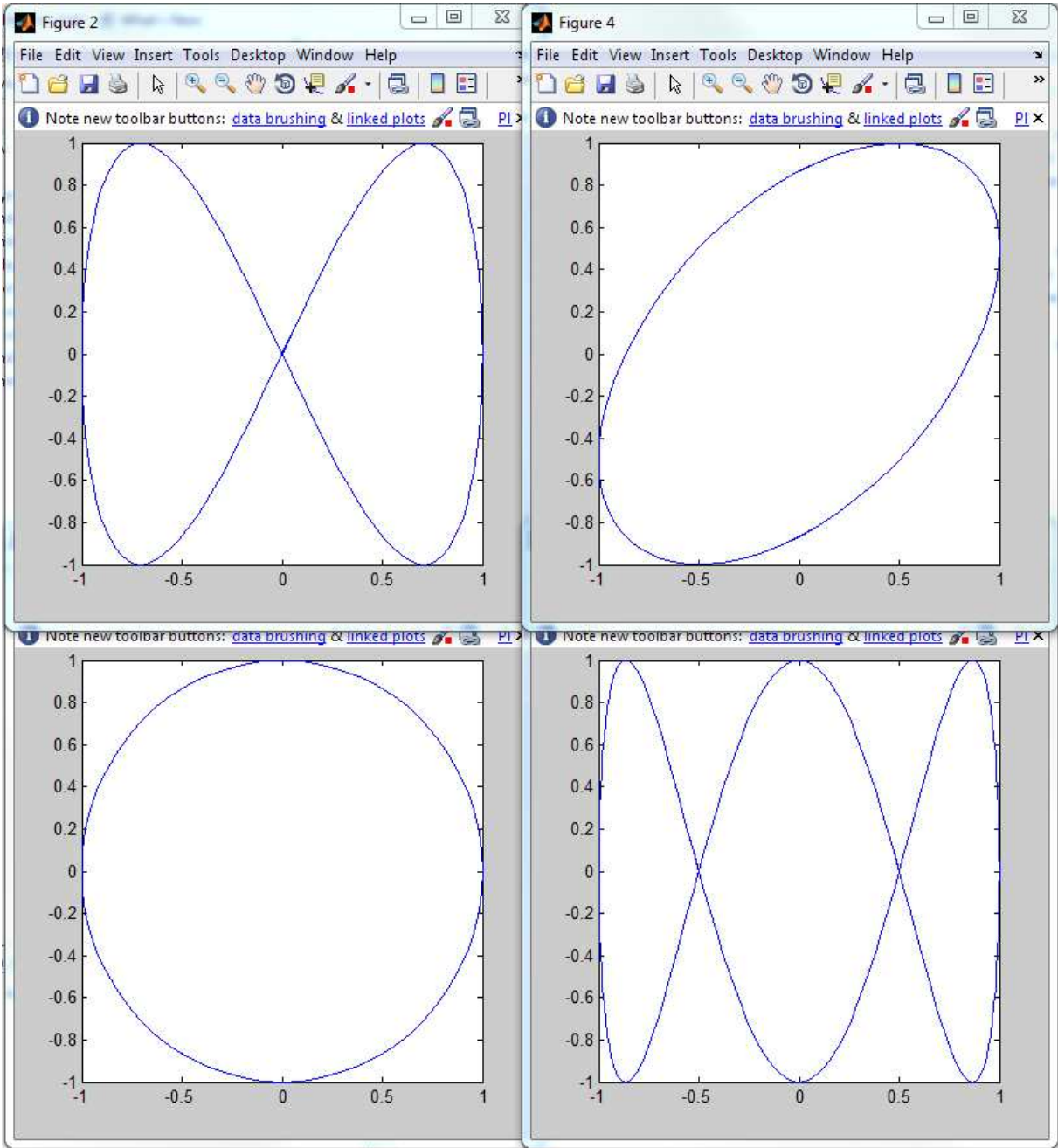
```
function [] = plotLs(max_size)
```

```
fazy=[0      ,0      ,0      ,0;  
      pi/2  ,0      ,pi/2  ,pi/3];  
freq=[1     ,1     ,1     ,1;  
      1     ,2     ,3     ,1];  
posx=[100,100,100+max_size,100+max_size];  
posy=[100,100+max_size,100,100+max_size];
```

```
for i=1:4  
    hf=figure(i);  
    Lissajous(freq(1,i),fazy(1,i),freq(2,i),fazy(2,i))  
    set(hf,'Position',[posx(i),posy(i),max_size,max_size]);  
end
```

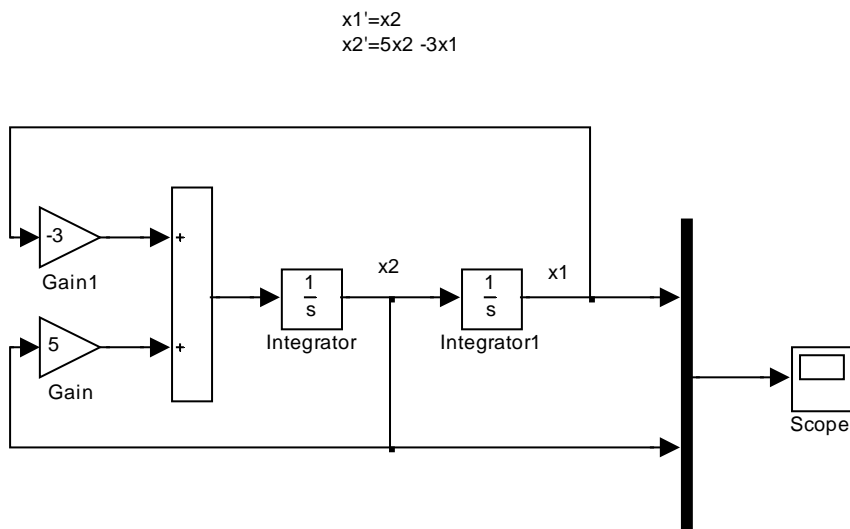
```
end
```

Powyższy prosty model (który można było całkowicie zrealizować w m-file) uzupełniony skryptem rysującym na bieżącym figure zadana krzywa, oraz skrypt zmieniający i rozmieszczający figure tworzą prezentację krzywych Lissajous.

Modelowanie prostego równania różniczkowego.

Simulink 3

Podstawowy schemat realizujący zapisane na nim r.r.
W całkach można podać warunki początkowe, ale układ ten nie osiąga nieskończoności tylko dla 0,0

Korzystając z polecenia eig można łatwo obliczyć wartości własne takiego układu równań(`eig([0 1;-3 5])`) i tym samym wyjaśnić niestabilność: obie wartości własne są dodatnie, co daje nam rozwiązanie wykładnicze – dla niezerowych warunków początkowych biegnące do nieskończoności.

Aby układ ustabilizować wystarczy zamiana 5 na -5, co da nam wartości własne:
-0.6972
-4.3028

Warto zwrócić uwagę, że dla zerowego tłumienia otrzymujemy:
> eig([0 1;-3 0])

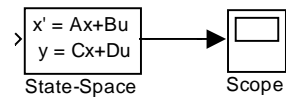
ans =

0 + 1.7321i
0 - 1.7321i

Czyli oscylacje o okresie $2 \cdot \pi / \sqrt{3} = 3.6276$ s

Można więc podsumować, iż Simulink modeluje rzeczywisty obiekt poprzez rozwiązywanie opisujących go równań różniczkowych.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę że gdy nasze umiejętności się rozwiną można zamiast misternie układać model z klocków skorzystać z obiektu StateSpace, którego ustawienia to świetnie znane z TS macierze i warunki początkowe:

The screenshot shows the 'Function Block Parameters: State-Space' dialog box. The 'State Space' section displays the model equations: $dx/dt = Ax + Bu$ and $y = Cx + Du$. The 'Parameters' section includes fields for A, B, C, and D. The 'Initial conditions' field is set to [0,5]. The 'Absolute tolerance' is set to 'auto'. The 'State Name' is set to 'x1, x2'. Buttons for 'OK', 'Cancel', 'Help', and 'Apply' are at the bottom.

Parameter	Value
A	[0,1;-3,-5]
B	zeros(2,2)
C	[1,0;0,1]
D	zeros(2,2)
Initial conditions	[0,5]
Absolute tolerance	auto
State Name	'x1, x2'

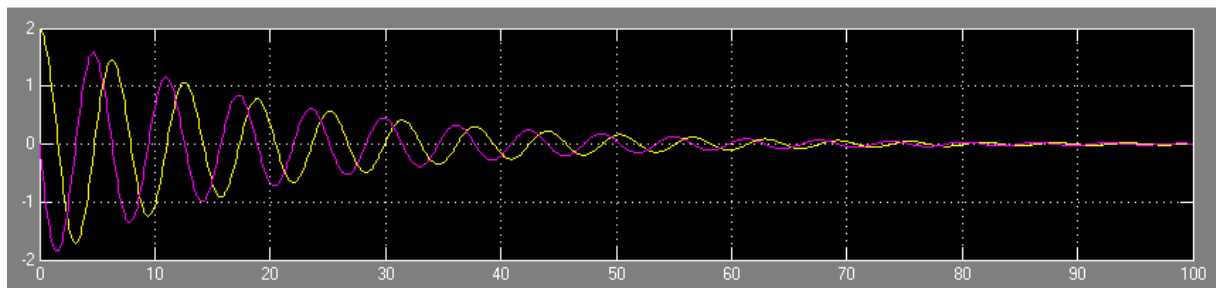
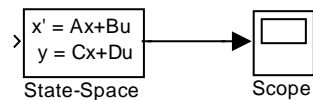
Macierz C służy tu tylko przepisaniu naszego stanu na wyjście (na potrzeby wykresów).

Część II – zadanie

Najprostsza implementacja, wymaga zdefiniowania w workspace zmiennych sprężystości – k , masy – m , i tłumienia – b .

$$\begin{aligned} ma &= -kx - bv & x &= x_1 & x_1' &= x_2 \\ a &= -(k/m)x - (b/m)v & v &= x_2 & x_2' &= -(k/m)x_1 - (b/m)x_2 \end{aligned}$$

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -k/m & -b/m \end{bmatrix}$$

Przebieg dla $m=1$, $k=1$, $b=0.1$

Model

Model jest to twór przybliżający zachowanie się rzeczywistego systemu. Model zwykle wprowadza pewne uproszczenia, często też nie jesteśmy w stanie zmierzyć potrzebnych do modelu parametrów.

Celem tworzenia modelu jest uzyskanie możliwości przeprowadzania różnego rodzaju analiz dotyczących zachowania się modelu w danych warunkach, możliwości jego sterowania bez oddziaływania na rzeczywisty obiekt.

Modele dzielą się na fizyczne – będące tylko przeskalowanymi obiektami z rzeczywistości, lub matematyczne, opisujące rzeczywistość za pomocą równań.

Dzięki wzrastającej mocy obliczeniowej komputerów największą rolę zyskały metody matematyczne – a dokładniej metody modelowania komputerowego, polegające na numerycznym rozwiązywaniu równań różniczkowych opisujących model.